Il-qorti ta' liema pajjiż hija responsabbli?

Franza

Il-kontenut ipprovdut minn

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Fejn għandi nippreżenta rikors: quddiem qorti ċivili ordinarja jew quddiem qorti speċjalizzata (pereżempju qorti industrijali)?

L-istruttura legali Franċiża tinvolvi l-koeżistenza ta' żewġ tipi ta' qrati: amministrattivi u ġudizzjarji.

Kull kategorija hija komposta minn struttura fi tliet livelli.

Fl-ewwel kategorija, il-qrati ordinarji li jagħtu s-sentenzi huma l-qrati amministrattivi (*tribunaux administratifs*), kif ukoll diversi qrati amministrattivi speċjalizzati. Dawn id-deċiżjonijiet jistgħu jiġu kkontestati quddiem qrati amministrattivi tal-appell (*cours administratives d'appel*). Fl-aħħar nett, dawk id-deċiżjonijiet huma soġġetti għal rieżami mill-Kunsill tal-Istat (*Conseil d'Etat*).

Fit-tieni kategorija, il-qrati ordinarji li jagħtu deċiżjonijiet fil-prim'istanza huma l-qrati reġjonali (*tribunaux de grande instance*), flimkien ma' sensiela ta' qrati oħra li l-ġurisdizzjoni tagħhom kienet stabbilita b'leġiżlazzjoni. Dawn id-deċiżjonijiet jistgħu jiġu kkontestati quddiem il-qrati tal-appell (*cours d'appel*), li huma magħmula minn diversi awli (ċivili (*civile*), soċjali (*sociale*), kummerċjali (*commerciale*) u kriminali (*criminelle*)). Id-deċiżjonijiet meħuda mill-qrati tal-appell jistgħu jwasslu għal appell quddiem il-Qorti tal-Kassazzjoni (*Cour de cassation*) (li hija nnifisha hija magħmula minn diversi awli strutturati madwar l-oqsma elenkati għall-qrati tal-appell).

It-tqassim tal-kategoriji tal-qrati huwa kif ġej:

Qrati amministrattivi:

- Kunsill tal-Istat (1)
- Qrati amministrattivi tal-appell (8)
- Qrati amministrattivi (42)

Qrati ġudizzjarji:

- Qorti tal-Kassazzjoni (1)
- Qrati tal-appell (36)
- Qorti Suprema tal-Appell (*Tribunal supérieur d'appel*) (1)
- Qrati reġjonali (164) [li 16 minnhom għandhom ġurisdizzjoni kummerċjali]
- Qrati tal-prim'istanza (*Tribunaux de première instance*) (4) [li 2 minnhom għandhom ġurisdizzjoni kummerċjali]
- Qrati tal-minorenni (*Tribunaux pour enfants*) (155)
- Tribunali tas-sigurtà soċjali (*Tribunaux des affaires de sécurité sociale*) (114)
- Qrati distrettwali (*Tribunaux d'instance*) (307)
- Tribunali industrijali (*Conseils de prud'hommes*) (210)
- Qrati industrijali (*Tribunaux du travail*) (6)
- Qrati kummerċjali (*Tribunaux de commerce*) (134)

L-ispeċjalizzazzjonijiet għall-qrati ġudizzjarji huma:

- Il-qrati distrettwali jiġġudikaw l-aktar tilwim komuni. Bħala regola huma jiġġudikaw it-talbiet kollha li jirrigwardaw ammonti sa EUR 10 000. Huma għandhom ġurisdizzjoni wkoll biex jiddeċiedu dwar ċertu tilwim speċifiku (kera mhux imħallsa, sekwestru tal-qligħ, elezzjonijiet fil-livell tal-post tax-xogħol, kreditu f'materji tal-liġi tal-konsumatur).
- Il-qrati kummerċjali għandhom ġurisdizzjoni għat-tilwim bejn kummerċjanti, bejn l-istabbilimenti ta' kreditu jew bejn dawk iż-żewġ tipi ta' negozju, tilwim relatat ma' kumpaniji kummerċjali, kif ukoll tilwim fir-rigward ta' tranżazzjonijiet kummerċjali bejn kwalunkwe persuna u dwar id-diffikultajiet finanzjarji ta' kumpaniji kummerċjali (likwidazzjoni u riċevitura, eċċ.),
- It-tribunali tal-artijiet agrikoli (*tribunaux paritaires des baux ruraux*) għandhom ġurisdizzjoni sabiex jisimgħu tilwim bejn l-inkwilini u s-sidien tal-kera ta' art agrikola (agrikoltura minn gabillott, mezzadrija, eċċ.),
- It-tribunali industrijali jittrattaw tilwim bejn impjegati u impjegaturi koperti b'kuntratti ta' impjieg individwali regolati bil-liġi privata.

- Sa data stabbilita b'digriet u sa mhux aktar tard mill-1 ta' Jannar 2019, it-tribunali tas-sigurtà soċjali (*tribunaux des affaires de sécurité sociale*) għandhom ġurisdizzjoni fuq tilwim li għalih japplikaw leġiżlazzjoni u regolamenti tas-sigurtà soċjali u tal-assigurazzjoni reċiproka agrikola; minn data stabbilita b'digriet u sa mhux aktar tard mill-1 ta' Jannar 2019, dan it-tilwim għandu jaqa' taħt il-ġurisdizzjoni ta' qrati reġjonali maħtura apposta.

- Sa data stabbilita b'digriet u sa mhux aktar tard mill-1 ta' Jannar 2019, il-qrati għall-inkapaċità (*tribunaux du contentieux de l'incapacité*) jisimgħu tilwim relatat ma' diżabilità jew gradi differenti ta' diżabilità, inkapaċità permanenti u inkapaċità għax-xogħol; minn data stabbilita b'digriet u sa mhux aktar tard mill-1 ta' Jannar 2019, dan it-tilwim għandu jaqa' taħt il-ġurisdizzjoni ta' qrati reġjonali maħtura apposta.
- Il-qrati għall-pensjonijiet militari jisimgħu tilwim relatat mal-pensjonijiet militari.

2 Meta l-qrati ċivili ordinarji jkollhom il-ġuriżdizzjoni (jiġifieri jkunu l-qrati responsabbli għal każijiet bħal dawn) kif nista' nkun naf f'liema qorti għandi nagħmel ir-rikors?

2.1 Issir distinzjoni bejn il-qrati ċivili ordinarji inferjuri u superjuri (pereżempju qrati distrettwali bħala qrati inferjuri u qrati reġjonali bħala qrati superjuri) u jekk issir, liema qorti tkun kompetenti biex tisma' l-każ tiegħi?

Id-distribuzzjoni tal-ġurisdizzjoni bejn il-qrati reġjonali, il-qrati distrettwali u l-qrati lokali (*juridictions de proximité*) hija speċifikata hawn fuq. Għandu jiġi nnotat li, fin-nuqqas ta' ġurisdizzjoni li tingħata speċifikament lil qrati oħra, il-qrati reġjonali huma l-qrati ordinarji kompetenti.

- Il-qrati distrettwali għandhom ġurisdizzjoni biex jiddeċiedu dwar tilwim sa u inkluż EUR 10 000 u ta' valur mingħajr limitu f'tilwim dwar ċerti materji bħal-liġi tal-konsumatur, it-tutela ta' persuni adulti u l-lokazzjonijiet residenzjali.
- Il-qrati reġjonali għandhom ġurisdizzjoni għat-tilwim ċivili l-ieħor kollu li ma jaqax taħt dik ta' qrati oħra, b'mod partikolari fir-rigward ta' kwistjonijiet tal-familja.

2.2 Ġuriżdizzjoni territorjali (liema qorti tkun kompetenti biex tisma' l-każ tiegħi, il-qorti tal-belt A jew dik tal-belt B?)

2.2.1 Ir-regola bażika tal-ġuriżdizzjoni territorjali

Bħala regola, il-qorti tal-post tar-residenza tal-konvenut ikollha l-ġurisdizzjoni. L-għan ta' din ir-regola huwa li tagħti grad ta' protezzjoni lill-konvenuti, billi jkun aktar faċli għalihom li jiddefendu ruħhom fil-qorti li tkun l-eqreb ta' darhom.

Għalhekk, jekk il-konvenut ikun persuna fiżika, il-ġurisdizzjoni tkun f'idejn il-qorti tal-post fejn dan ikollu d-domiċilju jew ir-residenza. Għal persuna ġuridika (kumpanija, assoċjazzjoni), dan huwa l-post fejn tkun stabbilita, b'mod ġenerali fejn ikun jinsab l-indirizz irreġistrat tagħha. F'xi każijiet, l-istabbiliment magħruf prinċipali jkun

differenti mill-indirizz irreġistrat. F'każijiet bħal dawn, huwa possibbli li wieħed jagħmel rikors lill-qorti fil-post tal-istabbiliment prinċipali. Fil-każ ta' kumpaniji kbar b'diversi fergħat, il-qorti li jsir ir-rikors quddiemha tista' tkun fil-post ta' waħda mill-fergħat.

2.2.2 Eċċezzjonijiet għar-regola bażika

2.2.2.1 Meta nkun nista' nagħżel bejn il-qorti fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti li tiġi ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika) u qorti oħra?

- Kuntratti: ir-rikorrenti jistgħu jressqu rikors jew fil-post fejn ikun residenti r-rikorrent jew, skont in-natura tal-kuntratt, fil-post fejn ikunu jridu jiġu kkonsenjati l-prodotti jew fejn ikunu jridu jitwettqu s-servizzi.
- F'kawżi ta' responsabbiltà għal att dannuż (delitt) u fi proċeduri ċivili marbuta ma' prosekuzzjoni kriminali, it-talba tista' titressaq quddiem il-qorti tal-post fejn ikun jgħix il-konvenut jew il-qorti tal-post fejn ikun iġġarrab id-dannu jew ikun seħħ l-att dannuż.
- F'materji ta' proprjetà immobbli: ir-rikorrent jista' jressaq il-materja quddiem il-qorti tal-post fejn tkun tinsab il-proprjetà.
- F'materji ta' manteniment jew kontribuzzjonijiet għall-ispejjeż ta' żwieġ: ir-rikorrent għandu l-għażla bejn il-qorti tal-post fejn jgħix il-konvenut jew dik tal-post fejn jgħix il-kreditur, jiġifieri l-qorti tal-post fejn jgħix ir-rikorrent.
- F'tilwim li jinvolvi l-konsumaturi: il-konsumaturi jistgħu jagħżlu li jagħmlu r-rikors quddiem il-qorti tal-post fejn kienu qegħdin jgħixu meta ġie konkluż il-kuntratt jew meta seħħ l-att dannuż.

2.2.2.2 Meta jkun meħtieġ li nagħżel qorti differenti minn dik fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika)?

- F'tilwim rigward pensjonijiet tal-manteniment jew pagamenti ta' kumpens: il-ġurisdizzjoni hija f'idejn il-qorti tal-post tar-residenza tal-konjuġi kreditur jew tal-ġenitur li jkun il-persuna prinċipali li tieħu ħsieb it-tfal, anki jekk ikunu adulti.
- Divorzju: il-qorti tal-post fejn tgħix il-familja jkollha l-ġurisdizzjoni. Jekk il-konjuġi jgħixu separati, il-qorti tal-post fejn jgħixu t-tfal ikollha l-ġurisdizzjoni. Jekk il-konjuġi ma jkollhomx tfal, il-qorti tal-post fejn jgħix il-konvenut ikollha l-ġurisdizzjoni.
- Suċċessjoni: il-qorti tal-post fejn il-persuna mejta tkun għexet l-aħħar ikollha l-ġurisdizzjoni.
- F'materji ta' proprjetà immobbli: il-qorti tal-post fejn tkun tinsab il-proprjetà jkollha l-ġurisdizzjoni.
- Lokazzjonijiet ta' proprjetà: il-qorti tal-post fejn tkun tinsab il-proprjetà jkollha l-ġurisdizzjoni.

2.2.2.3 Il-partijiet jistgħu jagħtu l-ġuriżdizzjoni lil qorti li altrimenti ma tkunx kompetenti?

Il-qorti speċjalizzati kollha għandhom ġurisdizzjoni esklużiva u oġġezzjoni għall-ġurisdizzjoni trid titqajjem awtomatikament mill-qorti. L-unika possibbiltà ta' rikors quddiem qorti li normalment ma jkollhiex ġurisdizzjoni tinsab fl-għażla bejn il-qrati reġjonali u l-qrati distrettwali għal materji li fihom ma jkollhomx ġurisdizzjoni esklużiva.

Bħala regola, kwalunkwe klawsola ta' kuntratt li tmur kontra r-regoli tal-ġurisdizzjoni u l-allokazzjoni territorji hija nulla u bla effett, ħlief f'kuntratti magħmula bejn żewġ kummerċjanti, bil-kundizzjoni li l-klawsola tkun speċifikata b'mod ċar ħafna.

3 Meta l-ġuriżdizzjoni tkun tal-qrati speċjalizzati, kif nagħmel biex inkun naf quddiem liema qorti għandi nippreżenta r-rikors?

- Qrati kummerċjali: bħala regola, il-qorti tal-post fejn jgħix il-konvenut ikollha l-ġurisdizzjoni. F'kawżi ta' responsabbiltà għal att dannuż, il-ġurisdizzjoni tkun f'idejn il-qorti tal-post fejn ikun seħħ l-att dannuż jew li fil-ġurisdizzjoni tagħha tkun iġġarrbet il-ħsara.
- Tribunali għal artijiet agrikoli: il-qorti tal-post fejn tkun tinsab il-proprjetà jkollha l-ġurisdizzjoni.
- Tribunali industrijali: l-impjegati jistgħu jagħmlu rikors quddiem tribunali industrijali fil-post tal-istabbiliment li jaħdmu fih, il-post fejn ikun ġie konkluż il-kuntratt jew il-post tal-indirizz irreġistrat tal-kumpanija li timpjegahom. Jekk ix-xogħol ikun sar 'il barra minn kwalunkwe stabbiliment, il-kawża trid titressaq quddiem it-tribunal industrijali fil-post fejn ikun residenti l-impjegat.
- Qrati għall-affarijiet soċjali (sa data stabbilita b'digriet u sa mhux aktar tard mill-1 ta' Jannar 2019): bħala regola, il-ġurisdizzjoni hija f'idejn il-qorti tal-post tar-residenza tal-benefiċjarju jew tal-impjegatur

ikkonċernat jew tal-indirizz irreġistrat tal-organizzazzjoni konvenuta fil-każ ta’ tilwima bejn organizzazzjonijiet b’indirizzi rreġistrati f’ġurisdizzjonijiet differenti.

Ħoloq relatati

Is-sit elettroniku tal-Ministeru tal-Ġustizzja

Is-sit elettroniku ta’ Legifrance

L-aħħar aġġornament: 23/07/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta’ din il-paġna tinżamm mill-punt ta’ kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.